

ФУТУРОЛОГІЯ

Викладач: к. філос. н. Цапліна Ірина Сергіївна

Кафедра: кафедра соціальної філософії та управління, 4-й корп. ЗНУ, ауд. 315 (3^й поверх)

E-mail: iryna.tsaplina@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-73

Інші засоби зв'язку: Moodle, Telegram, Zoom

Освітня програма, рівень вищої освіти		Філософія, Магістр				
Статус дисципліни		Нормативна				
Кредити ECTS	4	Навч. рік	2020-21 2 семестр	Рік навчання - 1	Тижні	12
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів¹		2	Лекційні заняття – 12 Практичні заняття – 24 Самостійна робота – 84	
Вид контролю	іспит					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7658			
Консультації:			Згідно з розкладом або за домовленістю чи ел. поштою			

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Футурологія» є розвиток здатності до **теоретико-філософського осмислення концептів майбутнього, напрацьованих вченими і філософами, а також до практичного освоєння методів прогнозування майбутнього.**

Курс «*Футурологія*», з одного боку, підсумовує, систематизує і розширює знання студентів-магістрів щодо теоретико-філософських концепцій і образів майбутнього, а з іншого, – спрямований на формування їхньої здатності до глибокого теоретичного аналізу і побудови прогнозів майбутнього стану спільнот і суспільств. При вивченні курсу ставиться акцент на самостійну підготовку студентів, тому семінарські заняття переважають. Це дозволяє поглибити вміння самостійного аналізу і полеміки щодо концепцій і прогнозів майбутнього. За підсумками курсу складається іспит.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- вести інтелектуальну полеміку щодо проблем майбутнього і його прогнозування;
- переконливо викладати свою експертну позицію щодо філософських і наукових проблем майбутнього;
- аналізувати дослідження з проблематики майбутнього, генералізувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації щодо прогнозування майбутнього;
- прогнозувати майбутній стан соціальних суб'єктів різного рівня складності;
- використовувати методологію прогнозування;
- аналізувати наукові проблеми майбутнього розвитку суспільства, залучати необхідні для цього знання, методики, джерела і досягати самостійних пізнавальних результатів;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)



- ініціювати соціальні зміни на основі проаналізованих і власних прогнозів майбутнього.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базовий підручник, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7658>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів)::

Теоретичні завдання:

- Усна доповідь і відповіді на запитання на семінарських заняттях,
- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом.

Практичні завдання:

- Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем,
- Презентація власних досліджень з тематики курсу.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів)::

В ході вивчення курсу студент повинен підготувати два **індивідуальних завдання**:

1. Аналіз структури образу майбутнього класичної ідеології за вибором студента (ліберальна, консервативна, комуністична (соціалістична), націоналістична) (оцінюється в межах семінарського заняття)
2. Складання прогнозу розвитку українського суспільства на найближчі 2 роки (входить в підсумкову оцінку).

Іспит складається у письмовій формі і включає відповідь на 3 контрольні питання з курсу.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Розділ 1	Робота на семінарах	Тижні 1-6	12
	Контрольна (тест)	Тиждень 6	5
	Групова практична робота	Тижні 2, 4, 6	8
	Презентація власного дослідження	Тижні 3, 6	5
Розділ 2	Робота на семінарах	Тижні 7-12	12
	Контрольна (тест)	Тиждень 12	5
	Групова практична робота	Тижні 7, 8, 10, 12	8
	Презентація власного дослідження	Тижні 9, 12	5
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Іспит</i>			20
<i>Підсумкове практичне завдання 1</i>			8
<i>Підсумкове практичне завдання 2</i>			12
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		



D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Розділ 1. Історико-методологічні основи футурології			
Тиждень 1, 2 Лекція 1 Семинар 1	<i>Футурологія як філософія майбутнього</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота	6
Тиждень 3, 4 Лекція 2 Семинар 2	<i>Розвиток поглядів на проблему майбутнього у світовій філософії</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота Презентація власного дослідження	9
Тиждень 5, 6 Лекція 3 Семинар 3	<i>Проблема майбутнього в українській філософській думці (X – I пол. XX ст.)</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота Презентація власного дослідження Контрольна робота (тест)	15
Розділ 2. Футурологія і виклики розвитку сучасного суспільства			
Тиждень 7 Лекція 4 Семинар 4	<i>Образ майбутнього в ідеологічній діяльності соціального суб'єкта</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота	5
Тиждень 8, 9 Лекція 5 Семинар 5	<i>Сучасна світова футурологія</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота Презентація власного дослідження	8
Тиждень 10, 11 Семинар 6	<i>Сучасна українська футурологія</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота	5
Тиждень 11, 12 Лекція 7 Семинар 7	<i>Футурологія у практичному пізнанні майбутнього</i>	Відповідь на семінарі, Усне опитування Групова практична робота Презентація власного дослідження Контрольна робота (тест)	12

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антохонова И. В. Методы прогнозирования социально-экономических процессов : учеб. пос. Улан-Удэ : Изд-во ВСГТУ, 2004. 212 с.



2. Ахременко А. С. Политический анализ и прогнозирование : учеб. пос. Москва : Гардарики, 2006. 333 с.
3. Бестужев-Лада И. В. Социальное прогнозирование : курс лекций. Москва : Педагогическое общество России, 2002. 392 с.
4. Голянич М. Футурологія. Філософія майбуття. Монографія. Івано-Франківськ : Вид-во «Лілея-НВ», 2017 р. 540 с.
5. Лепський М. А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика : підруч. для вищ. навч. закл. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2016. 440 с.
6. Матвієнко В. Я. Прогностика. Прогнозування соціальних та економічних процесів: теорія, методика, практика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ. Київ : Українські пропілеї, 2000. 484 с.
7. Сутність і методологічні підвалини футурологічних досліджень світового політичного процесу. *Політична філософія* : підручник / Є.М.Суліма, М.А.Шепелєв, В.В.Кривошеїн, В.Ю.Полянська. Київ : Знання, 2006. С. 386-393.
8. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / В. І. Воловик, М. А. Лепський, Е. А. Гугнін та ін. ; за заг. ред. М.А. Лепського. 2-ге вид. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 464 с.
9. Почепцов Г. Г. Майбутнє: стратегії, сценарії, комунікації : навч. посібник для студентів і аспірантів. Київ : Альтерпрес, 2010. 308 с. (Рос. мовою).
10. Турчин А., Батин М. Футурологія. XXI век: Бессмертие или глобальная катастрофа. Москва : Бином. Лаборатория знаний, 2013. 263 с.



РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим.

Відпрацювання здійснюється на консультаціях у формі усної відповіді щодо пропущеної теми, якщо студент не може відвідати консультацію з поважних причин можливе дистанційне відпрацювання матеріалу тем. В цьому разі форма відпрацювання візнчається в залежності від можливості студента користуватися різними видами зв'язку (відео-зв'язок, електронна пошта тощо).

Політика академічної доброчесності

Дотримання правил академічної доброчесності є обов'язковим. Особливо суворо перевіряється виконання індивідуальних, контрольних робіт, практичних досліджень. Зокрема використовується програма AntiPlagiarism.net. В разі виявлення плагіату у виконаних завданнях оцінка знижується відповідно до відсотка неоригінального матеріалу. Якщо ви сумніваєтеся, чи певний текст плагіатом, порадьтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання ноутбуків, планшетів на занятті можливе лише з навчальною метою. Мобільні телефони не мають використовуватися і повинні бути на беззвучному режимі.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну на пошту та розміщуватимуться в Moodle.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yvcds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yvfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>